

Winter: de tuin mag nog een rommeltje zijn!

Sam Janse van Ameide Duurzaam heeft me gevraagd om ook wat vanuit ecologisch perspectief een bijdrage te leveren aan de mooie website van deze stichting. Ik ben Luuk Oevermans en werk bij Staatsbosbeheer en houd me dagelijks als teamleider Groene Hart bezig met bos- en natuurbeheer.

De website was eigenlijk nog wat aan mijn aandacht ontsnapt. Jammer, want het is meer dan de moeite waard om er af en toe een blik op te werpen. Ik ga in elk geval mensen in m'n nabijheid aansporen hetzelfde te doen. En ik heb nog een frijnmachine in m'n werkplaats liggen die ik een keer uitleende en kapot terug kreeg. Misschien kunnen ze er wat mee in het repair café. Ik ben van het samen gebruiken van spullen. Hoeveel spullen liggen eigenlijk altijd maar in de kast of in de schuur die je met wat moeite en goede wil collectief kan gebruiken? Wel schoon en heel terugbrengen natuurlijk anders ligt het weer snel op z'n gat.

Gisteren stond ik even op de winderige dijk en hoorde kramsvogels overkomen, lijsterachtige vogels uit Scandinavië die een karakteristiek krassend geluid maken. Dat herinnerde me aan het verleden toen ik als scholier appels plukte in een van de vele boomgaarden bij ons dorp. Want kramsvogels lusten graag appels, Golden Delicious, een lekkere appel die in oktober werd geplukt. Doorwerken dus om de schade te beperken. In een boomgaard zaten we ook een keer tot elf uur 's morgens bij een vuurtje te wachten tot de ijszetting door een zware nachtvorst van de appels was gedood en we aan de slag konden. Nachtvorsten in oktober en november waren geen uitzondering maar regel. Er is iets veranderd met het weer en met het klimaat.

Wat ook veranderd is, is de manier waarop ik in de herfst met onze tuin omga. Vroeger werden alle stengels van de uitgebloeide vaste planten afgesneden en verwijderd. Ook werd de tuin keurig aangeharkt, omgespit, het afgevallen blad opgeruimd en turfmoalm gestrooid.

Voor de natuur allemaal niet zo goed. Veel insecten en amfibieën (kikkers, padden enz.) houden juist van blad en rommel om te overwinteren. Luwe plekjes zijn goed voor het microklimaat en onder blad vriest het niet zo snel. Ideaal voor rondscharrelende vogels om nog een worm te verschalken. Ook leven er egels in onze tuin die zich heerlijk thuis voelen tussen wat takken en blad. Hoe minder rommelen in de rommel hoe beter voor het bodemleven en de natuur.

In het voorjaar schep ik wel weer wat orde. Als de planten gaan uitlopen is dat het juiste moment om bij een heerlijk voorjaarszonnetje de tuin weer in te gaan.

Luuk Oevermans